

Posudek vedoucí diplomové práce Katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: **Mgr. Kateřina Brožová**

Název práce: **Využití filmu a beletrie ve výuce jako možnost ovlivňování postojů žáků**

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 100

Počet stran příloh: 3

Počet titulů v seznamu literatury: přiměřeně DP

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

X			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

	X		
--	---	--	--

Využití
výzkumných

	X		
--	---	--	--

empirických metod

Využití praktických zkušeností

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

X			
---	--	--	--

Naplnění cílů práce

X			
---	--	--	--

Vyváženost
teoretické a

X			
---	--	--	--

praktické části

Návaznost kapitol a subkapitol

X			
---	--	--	--

Dosažené
výsledky,

X			
---	--	--	--

odborný vklad, použitelnost

výsledků v praxi

Vhodnost prezentace závěrů práce

	X		
--	---	--	--

Celkové hodnocení práce:

Volba tématu a typ diplomové práce:

- Přivítala jsem autorčinu volbu tématu: v oblasti multikulturální (interkulturální výchovy) se akcentují postoje cíle, ale není úplně vyjasněna aplikační úroveň teorie, tj. jakým způsobem lze v kurikulu těchto cílů dosahovat či dosáhnout. Z tohoto důvodu je vhodná i volba charakteru diplomového úkolu, kde těžiště je v metodické (praktické části). Metodické zaměření na beletrii a film považuji za velmi nosné: zde se aplikační teorie pro didaktiku diverzity ocitá v rozporu s praxí postupů ve výuce na škole, které často „šustí papírem“. Je tedy co tvořit a co ověřovat.

Komentáře k teoretické části DP:

- Komentář k úvodu: podle mého názoru je úvod důležitým klíčem k tomu, jak jít v textu dále s autorem, proto upozorňuji i na zdánlivé drobnosti. Myslím, že formulace o smyslu lekcí (upozornit méně obvyklým způsobem na diverzitu...) je ve své obecnosti jen málo vypovídající, resp. – pokud by šlo autorce o výuku zaměřenou obecněji na diverzitu a její pozitivní zhodnocování, i teoretická část by pak měla být rozšířena o didaktické otázky práce s diverzitou. Více by podle mého názoru měla být propracována problematika multikulturální výchovy tak, jak je chápána v českých podmínkách a oné „v širším slova smyslu“.
- Autorka vede svůj výklad v teoretické části od základních konceptů postojů, předsudků a stereotypů: za velmi důležitou považuji - vzhledem k tématu – kapitolu o změně postojů. Následuje kontext multikulturální výchovy, kritický pohled na její uplatňování především v českých školách: přemýšlím, zda by součástí tohoto kontextu – opět vzhledem k tématu – neměl být obsažnější pohled na dosavadní metodické materiály pro multikulturální výchovu. A – jak již jsem psala výše – pohled na metodické materiály vztahující se k práci s diverzitou obecněji (tj. nejen kulturní). Ze shrnutí této kapitoly by pak zřetelněji vyplynul záměr autorky představit „méně obvyklým způsobem“ koncipované lekce.
- Upozorňuji na způsob výkladu: autorka prezentuje skutečný výklad problematiky, s podstatnými momenty i rozpory, opírá se o naše i zahraniční zdroje.

Komentáře k praktické části DP:

- Jde o práci metodickou, jejím jádrem je prezentace čtyřech lekcí, které pracují s tématem lidské diverzity. Není pochyb o invenčnosti autorky při jejich vytváření, ani o tom, že naplňuje téma své práce: lekce jsou navrženy tak, aby vytvářely podmínky pro možné formování postojů. Tyto podstatné podmínky jsou stručně shrnuty v závěru (s.103): zřejmě by bylo dobré, kdyby tyto spojující podmínky byly představeny takto přehledně před uvedením lekcí
- Myslím si také, že by stálo za to zřetelněji u jednotlivých lekcí uvádět, jaký prostor se v dané lekci vytváří pro možnost ovlivňovat ten který postoj či postoje, tj. postoj konkrétně k čemu? Vodítko lze najít ve formulacích „metodické části“, případně ve formulovaných výstupech - např. s. 26, vzhledem k tématu DP by však zpřesnění formulací bylo žádoucí.
- Texty pro učitele, které doprovázejí navržené lekce, nedávají návody „krok za krokem“, ale napomáhají pochopit smysl celé lekce, její směřování, poskytují další náměty. Materiály jsou doplněny také „informacemi navíc“, využitelnými jak pro žáky, tak pro učitele.
- To, co jsme s autorkou diskutovaly, byla podoba zkoumání utváření postojů. Autorka zvolila především dotazníky – před a po lekci (občas zpracované i statisticky). Pracuje zde s konceptem účinnosti: tento koncept však není zcela jasně v textu určen (ani připraven v teoretické části): není tedy jasné, proč tyto dotazníky byly

koncipovány tak, jak jsou (např. u 1. lekce obecně se škálami, u druhé lekce je dotazník zaměřený hodně na informační linku). V diskusi pak je efektivita charakterizována především pochopením úkolů (s. 101): myslím tedy, že by stálo za to přesněji koncept účinnosti vysvětlit.

- Zároveň si povšimněme toho, jak opatrně autorka interpretuje výsledky dotazníkového šetření (tj. interpretace toho, co v utváření postojů zmůžou 2-3 hodiny výuky).
- Je škoda, že nevyšly původní záměry autorky učit v tandemu (dobré by bylo i dané hodiny, které vyučuje jiná učitelka, pozorovat či natáčet). Zřejmě bychom se dozvěděli o možném utváření postojů více prostřednictvím zaznamenaných reakcí dětí a i reflexí učitelů, tj. vznikl by bohatší materiál ke zkoumání.

Komentáře k formální stránce práce:

- Text je psán kultivovaným jazykem.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- Prosím autorku, aby uvedla některé metodické materiály k multikulturní výchově/výchově pro diverzitu s kritickým komentářem.
- Jedním ze zdrojů, o které se autorka opírá, je práce D. Moore. Jaké by byly klíčové momenty metodiky multikulturní výchovy v jí nabízeném transkulturním přístupu?
- Prosím autorku o její názor na to, zda a jak využívat ve výuce k utváření postojů literatury a filmů, které žáci spontánně vyhledávají (např. komiks)
- Co je podle autorky účinná výuka?

Závěr posouzení diplomové práce:

Mgr. Kateřina Brožová představila ve své práci důležité didaktické téma: především prezentované lekce jsou dokladem promyšlené práce (a stálo za to, aby je je jako inspiraci poskytla např. některým webům prezentujícím metodické podněty pro učitele.

Navrhovaná klasifikace: **v e l m i d o b ř e** (v případě úspěšné obhajoby výborně)

Datum: 10.srpna 2019

podpis: Doc. PhDr.Hana Kasíková, CSc.